

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מרב מיכאלי

4267/25/פ

הצעת חוק מיגון יישוב מאוים ביטחונית, התשפ"ד-2024

בחוק זה –

הגדרות

"היתר" – היתר לפי פרק ה' לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹;

"חוק ההתגוננות האזרחית" – חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951²;

"יישוב מאוים ביטחונית" – יישוב שדירות המגורים שבתחומו, כולן או חלקן, שוכנות עד 20 קילומטרים מגבול ישראל עם לבנון, סוריה או מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, והכול בקו אווירי;

"המדד חברתי-כלכלי" – אפיון אזורים בישראל וסיווגם לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה, לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מיגון תקני" – מיגון שנבנה בהתאם לדיון, לרבות לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965³, כפי שחל במועד הבנייה;

"מרחב מוגן" ו"מרחב מוגן דירתי" – כהגדרתם בסעיף 71א לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969⁴;

"המשרד" – משרד הבינוי והשיכון;

"השר" – שר הבינוי והשיכון בהסכמת שר האוצר.

מענק למיגון ובניית 2. (א) תושב יישוב מאוים ביטחונית שבנה מרחב מוגן, מרחב מוגן דירתי או מיגון תקני במבנה המיועד למגורים שבו לא היה קיים מרחב מוגן כאמור או מיגון תקני, יהיה זכאי למענק מאוצר המדינה בסכום של עד 100,000 שקלים מיגון

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

² ס"ח התשי"א, עמ' 78.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

⁴ ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

חדשים (להלן – סכום המענק המרבי), בהתאם לאשכול שבו מצוין היישוב המאויים ביטחוניית במדד החברתי-כלכלי:

(1) אשכול חברתי-כלכלי 1-3: מענק בשיעור של 100% מסכום המענק המרבי;

(2) אשכול חברתי-כלכלי 4-6: מענק בשיעור של 80% מסכום המענק המרבי;

(3) אשכול חברתי-כלכלי 7-8: מענק בשיעור של 50% מסכום המענק המרבי;

(4) אשכול חברתי-כלכלי 9-10: מענק בשיעור של 10% מסכום המענק המרבי.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תושב יישוב מאויים ביטחוניית שבנה מרחב מוגן, מרחב מוגן דירתי או מיגון תיקני במבנה המיועד למגורים, שבו לא היה קיים מרחב מוגן כאמור, שהוא אדם עם מוגבלות שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר על ידי הביטוח הלאומי בשיעור של 75% לפחות, יהיה זכאי למענק מוגדל בשיעור של 120% מסכום המענק המרבי.

(ג) במבנה שבו לא קיים מרחב מוגן או מרחב מוגן דירתי או מיגון תקני ולא ניתן להקים בו מרחב מוגן או מרחב מוגן דירתי, יינתן מענק לביצוע שיפור מיגון דירתי בשיעור של 50% מהשיעורים המפורטים בסעיף קטן (א).

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג), דייר בדירה ציבורית כהגדרתה בחוק זכויות הדייר בדיור הציבורי, התשנ"ח-1998⁵, שהוא תושב יישוב מאויים ביטחוניית יהיה זכאי לבניית מרחב מוגן דירתי או מיגון תקני אחר שייבנה על ידי חברה לדיור ציבורי כהגדרתה בחוק האמור.

(ה) דיירי מבנה שבו יבוצע המיגון בדרך של הקמת מרחב מוגן דירתי ביחד עם חיזוק המבנה מפני רעידות אדמה, יהיו זכאים לתוספת בשיעור של 10% על המענק שהם זכאים לו לפי סעיף קטן (א).

תשלום המענק 3. המענק לפי סעיף 2 ישולם למי שזכאי לו בשיעורים אלה:

(1) 50% מהמענק ישולמו לזכאי בעת הצגת היתר בנייה;

(2) 50% הנוספים ישולמו לזכאי בעת הצגת טופס שמאשר לחבר את המבנה לחשמל.

⁵ ס"ח התשנ"ח, עמ' 278.

4. הלוואה למיגון (א) נוסף על המענק לפי סעיף 2, המשרד יעניק לתושב יישוב מאוים ביטחונית אשר הגיש בקשה, הלוואה לבניית מרחב מוגן או מרחב מוגן דירתי או מיגון תקני.

(ב) גובה ההלוואה כאמור בסעיף קטן (א) לא יעלה על 100,000 שקלים חדשים, בהתאם לתקנות שיקבע השר, ורשאי הזכאי לבקש הלוואה בסכום נמוך יותר ושההלוואה תינתן לו לתקופה קצרה יותר מהתקופה הקבועה בסעיף קטן (ד).

(ג) השר יקבע בתקנות את דרך הגשת הבקשה להלוואה, כאמור בסעיף קטן (א), ואת אופן הטיפול בבקשה.

(ד) התקופה להחזר ההלוואה למיגון תהיה עשרים וחמש שנים, בהתאם לתקנות שיקבע השר.

5. הוראות לעניין רישיון בדרך מקוצרת שר האוצר יקבע הוראות לעניין אישור בקשות להיתר להקמת מרחב מוגן דירתי בהליך רישוי בדרך מקוצרת, לרבות לעניין סטייה מקווי בניה בעת הקמת מרחב מוגן דירתי.

6. תיקון חוק המקרקעין – בחוק המקרקעין, התשכ"ט–1969 – המקרקעין

(1) אחרי סעיף 71ב יבוא:

"מיגון בית מורכב 1.71ב. לצורך מיגון בית מורכב כהגדרתו בסעיף 59(א), לא תידרש הסכמת דיירי כל הכניסות אלא רק הסכמת דיירי אותה כניסה במבנה, ובלבד שהתקיימו שני אלה:

(1) אין בביצוע העבודה במבנה או באגף כדי לפגוע בזכויותיו של בעל דירה במבנה או באגף אחר בבית המורכב;

(2) ניתן לבצע את המיגון בהתאם להחלטה זו, בלי לבצע מיגון כאמור של מבנה או אגף אחר בבית המורכב."

(2) בסעיף 71ג(א), אחרי "כאמור בסעיף 71ב(א)" יבוא "או בסעיף 71ב".

7. סייג לזכאות למענק. לא יינתן סיוע ממשלתי כאמור בסעיפים 2 ו-3 למבנים אשר נבנו ללא היתר.

⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

או הלוואה

הוראת שעה

8. סעיפים 2 ו-3 יעמדו בתוקפם 10 שנים מיום פרסומו של חוק זה.

9. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בכפוף להוראות סעיף 5, באישור

ועדת הכספים של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו.

דברי הסבר

האיום הביטחוני בצפון הארץ התגבר באופן דרמטי בשנים האחרונות מבחינת כמות הרקטות והטילים המשוגרים לשטח מדינת ישראל, מבחינת דיוקן ומבחינת זמן ההתראה – זמן הגעת הרקטות והטילים מרגע שנורו ועד לפגיעתם. במהלך מלחמת "חרבות ברזל" התרחשו מספר אירועים של פגיעות ישירות בבתי פרטיים ובעסקים, באופן שהוביל לפגיעה בחיי אדם ולפצועים רבים. לאור היעדר מרחבים מוגנים ביישובים רבים בצפון הארץ, מדינת ישראל פינתה את האזרחים ואזרחים רבים אף התפנו באופן עצמאי לאור חוסר יכולתם להתמגן מאיום התלוי מסלול.

לאור מציאות ביטחונית זו, מוצע שהמדינה תשתתף במימון "מרחבים מוגנים" בדירות ובבתי המגורים במטרה להבטיח את שלום תושביה באזור העימות בצפון מדינת ישראל. מטרת הצעת חוק זו היא להסיר חסמים ולקצר הליכים לשם הקלה על בניית מרחבים מוגנים דירתיים ופתרונות מיגון אחרים בבתי מגורים, ביישובים מאוימים כהגדרתם בהצעת החוק תוך התייחסות לתחומי המימון, התכנון והרישוי.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת איל בן ראובן וקבוצת חברי הכנסת (פ/3885/20) ועל ידי חבר הכנסת סאלח סעד וקבוצת חברי הכנסת (פ/5394/20).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בשבט התשפ"ד (05.02.2024)